

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Casvum Conscientiæ

Continens Praxim exactissimam De Censvris Ecclesiasticis, Aliisque
Poenis, & Canonicis impedimentis, in Septem Libros distributus ...

Sayer, Gregory

Venetiis, 1627

xix. De causa efficiente absolutionis excommunicationis maioris, seu quis
ab ea absolvere possit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13883

formam iuris, valet abſolutio non præmiſſa iuris ſatisfac-
tione, nec præiudicio iuramento de patendo mandatis Ec-
cleſiæ. Sin autem exprimat ne delegatus abſoluat niſi præ-
miſſa reali & integræ ſatisfac-tione, (nempe dum reus po-
teſt) abſolutio ſecus data nulla erit, vt communiter tra-
dunt auctores, Panor. in ca. Piſanis, nu. 3. de reſtit. ſpohat.
Felin. in c. ex parte, num. 8. de conſtit. Sotus 4. d. 22. q. 2. ar.
3. Concluſ. 2. quem referunt & ſequuntur Nau, in Man. c.
27. nu. 37. & 48. Vgol. de Cenſur. Eccl. Tab. 1. ca. 19. §. 6. nu.
5. Henriquez li. 13. de excomm. c. 28. §. 3. & facit d. c. Piſa-
nis, vbi data poteſtate relaxandi ſententiam excommuni-
cationis, reſtituta tamen prius poſſeſſione quadam plenè,
ac liberè, quoniam conditio illa adimpleta omnino non
fuit, abſolutio non valet. Quare vt docet Nau, d. num. 37.
ſi abſolutio extra mortis articulum ab eo fiat, qui per Bul-
las, aut alia præiudicia poſt ſatisfac-tionem factam abſolu-
endi poteſtatem tantum habet, abſolutio aliter tributa
nō valet, id quod Sotus vbi ſuprà, Nau. in d. c. 27. nu. 48.
in fine, & Vgol. verum eſſe volunt, etiam ſi excommuni-
catus ſatisfacere non poſſit; inopia enim non ſufficit, quo
delegatus ſic datus abſoluat: quamuis Bartol. Medina lib.
2. in tract. conſeſſ. cap. 12. contrariam opinionem præ, proba-
bilem, & tutò prædicari poſſe putet, quia Bulla intelligi
debet, vt ſatisfiat parti, quando id fieri poſſet.

De Cauſa Efficiente abſolutionis excom- municationis maioris, ſeu quis ab ea abſoluere poſſit. Cap. XIX.

S Y M M A R I V M.

- 1 Excommunicatio, alia iuris, alia hominis, & quid vtraque
ſit, explicatur.
- 2 Ab omni excommunicatione iure Pontificio lata, que ne-
mini reſeruat, & etiam ab excommunicatione homi-
nis generaliter lata, quilibet proprius prælatus iuriſdi-
ctionem fori exterioris habens abſoluere poteſt.
- 3 Prælatus proprius à quacunque excommunicatione per
ſtatuta lata, non reſeruata, abſoluere poteſt, etiam ſi
non ſit ordinarius, aut ſuperior eius, qui ſtatutum
tulit.
- 4 Excommunicationem iuris non reſeruatam incurrentes, &
aliquò ſtudij, aut negotij cauſa proficiſcentes, à quibus
abſolui poſſunt.
- 5 Excommunicatio generaliter ab homine lata, Canonica, &
ſtatuta qui poſſet.
- 6 Legislator ſuperior, eiusque ſucceſſor, ab excommunicatione
iuris abſoluere poteſt.
- 7 Epifcopo mortuo, & vacante ſede Cathedrali, Capitulum
ab excommunicatione iuris, à qua poterat Epifcopus,
abſoluere valet.
- 8 Papa deſuncto, an Collegium Cardinalium in ijs, que iuriſ-
dictionis ſunt, miſcere ſe debeat, aut poſſit.
- 9 Legatus ſedis Apoſtolice ab excommunicatione iuris ſibi
ſubiectos abſoluere poteſt.
- 10 Legatus ſedis Apoſtolice, an ab excommunicatione Pa-
pe reſeruata abſoluere valeat, & à qua.
- 11 Delegatus, excommunicatus à iure, cuius legislatoris de-
legatus eſt, poteſt abſoluere.
- 12 Sacerdos parochialis, an ab excommunicatione iuris nul-
la reſeruata, poſſit abſoluere.
- 13 Doctorem ſententiæ diuerſæ, de facultate parochorum in
abſoluendo ab excommunicatione iuris, conciliantur.
- 14 Parochi, ex conſuetudine recepta, qua vim legis obtinet,
ab excommunicatione iuris que nulli reſeruat, abſo-
luere nequeunt.
- 1 C Vm excommunicatio duplex ſit, Alia iuris, alia homi-
nis; de vtraque in ſequentibus breuiter oſtendendū

eſt, quis ab ea poſſit abſoluere. Excommunicatio autem iu-
ris, non ſolum vocatur illa, que fertur in corpore iuris, ſed
etiam omnis illa, que lata eſt per aliquod ſtatutum perpe-
tuum, per modum legis, ſive hoc fiat à Papa, ſive ab Epifco-
po in ſuis conſtitutionibus Synodalibus. Omnis autem
alia excommunicatio, dicitur excommunicatio ab homi-
ne; vt ſi quis pro furto, vel pro alio delicto, & cauſa exco-
municetur. Primo igitur vt rem totam ſuo ordine excep-
tus, de abſolutione à ſententia iuris; Secundo de ſententia
hominis, Tertio in generali & in communi nonnulla de
vtriſque dicemus. Quoad Primum.

2 *Prima Propoſitio ſit:* Ab omni excommunicatione iure
Pontificio, aut Synodico lata, que nemini reſeruat, &
etiam ab excommunicatione hominis generaliter lata, ab-
ſoluere poteſt in foro exteriori Epifcopus proprius, & om-
nis prælatus proprius, habens iuriſdictionem fori exterior-
is, vt colligitur ex cap. Nuper, §. In ſecundo vero caſu, &
ibi gloſ. in verbo, Non retinuit, & ibi Panor. numer. 5. &
Felin. num. 3. de ſentent. excomm. S. Thom. in addit. 3.
part. quaſt. 24. artic. 1. S. Bonauent. 4. diſtinctio 18. in 7.
part. diſtinct. quaſt. 6. numero 84. Ric. h. r. 4. diſtinct. 18. ar-
tic. 9. quaſt. 1. Durand. 4. diſtinctio 18. quaſt. 4. numer. 7.
Palud. 4. diſtinct. 18. quaſt. 5. artic. 1. ſicut Thom. de Ar-
gent. 4. diſtinct. 19. artic. 3. Gabr. 4. diſtinct. 18. quaſt. 3. ar-
tic. 3. dub. 6. Martin. Leſelm. 2. 4. quaſt. 26. artic. 1. Sotus
4. diſtinct. 22. quaſt. 2. art. 3. Concluſ. 3. Henriquez lib. 13.
cap. 27. §. 3. Ex Canonibus Hottienſis in Summa lib. 5. tit. 1.
de ſentent. excomm. numer. 12. §. Quis poſſit abſoluere,
Summa Aſtenſis, par. 2. lib. 7. tit. 13. art. 1. S. Anton. 3. part.
tit. 24. cap. 77. & Angelica, verbo, abſolutio. 1. numer. 2. Pi-
ſanella, in verbo, abſolutio. 1. Tabiena verbo, abſolutio. 1.
numer. 4. Sylueſt. verbo, abſolutio. 1. numer. 4. Nau. in Ma-
nual. c. 27. numer. 39. verſ. Quarto, Couar. in calama mater,
part. 1. §. 12. num. 47. de ſent. excomm. lib. 6. Vgol. de Cē-
ſur. Eccl. Tab. 1. cap. 10. §. 1. Rationem huius reddit In-
nocentius Papa III. in d. c. Nuper, Quia cum legiſlator eius
abſolutionem ſibi ſpecialiter non retinuerit, videtur tacitè
abſolutionem ſuis ſimilibus, & conſequenter proprijs Epi-
ſcopis, & proprijs præiſtis concedere; Quod procedit in
quacunque excoicatione à iure lata; ſive feratur à Papa, ſi-
ue à Legato à latere, Nuncio, Patriarcha, Archiepiſcopo,
Epifcopo in ſua dieceſi, ſive à Concilio Generali, Prouin-
ciali, aut Synodo Dieceſiana; cum fauores extendendi ſint,
& pena reſtringenda.

Et multo magis abſoluere poterit ab excommunicatione
ne lata per ſtatutum, & conſtitutionem inferioris, cum ca-
non inferioris maiorem vim habere nequeat, quam Ca-
non Paſe; & hoc etiam ſi Epifcopus proprius, ſeu prælatus
proprius nō ſit ordinarius, aut ſuperior eius, qui ſtatutum
tulit: Immo etiam ſi ſtatutum illud, à Papa conſtitutum
eſſet, ex Couar. & Vgol. vbi ſup. poſt Sylueſt. in verbo, abſo-
lutio. 2. nu. 4. §. Quarto; ſi enim à Canone ab ipſomet ſa-
mo Pontifice lato abſoluere poſſit, vt in d. c. Nuper, appa-
ret, multo magis à ſententia alterius Canonis quem idem
confirmavit, abſoluere poterit, quando quidem Paſe
confirmatio iuriſdictionem ordinariam Epifcoporū non tol-
lit, arg. 1. & 2. de conſtit. vii. vel inuti. Poterunt igitur Epi-
ſcopus, Archiepiſcopus, Patriarcha, & quicunque alius præ-
latus ſibi ſubiectos, in ſuis Dieceſibus habitantes,
ab excoicatione iuris non reſeruata abſoluere, quod intel-
ligitur ſive ſit ſubditus ratione domicilij, vel ratione deli-
cti, niſi ſit exemptus nemo enim non ſubditum abſoluere
poteſt. Vnde extraneum etiam qui alibi in excommuni-
cationem iuris non reſeruata incidit, vbi per domicilij
trāſlationem ipſius ſubditus factus ſit, Epifcopus, ſeu qui-
cunque alius prælatus proprius abſoluere poteſt, Panor. in
c. propoſuit, nu. 12. de foro compet. Angelica, verbo abſo-
lutio. 1. nu. 7. Immo etiam ſi excommunicatus, qui non
proprio, ſed alieno domicilio ſubditus ſit, abſoluet, vt ſunt
ſeruus, filij familias, ac liberti, qui in patris, ac dominorū po-
teſtate ſunt. H. n. parentum, & dominorum, ac patronorū
domicilium ſequuntur, arg. laſſumptio originis, §. ſi. & l.
ſi filij liberorum, ff. ad municip. dummodo tamen in altero
dieceſim filij familias, ac libertus domicilij nō tran-
ſulerint. Et pari rōne vxorem ſui ſubditi abſoluet, vxor. n.
viri

viri forum, ac damnicium sequitur, arg. l. final. Co. de in-
colli. 10. & hoc etiam si do num tradita non sit, ex glof.
in l. ea que desponsata, ff. ad manic. sic etiam ab eadem
excommunicatione iuris non referuata, vagabundos, qui
nisiquam domicilium habet, Episcopus loci, vbi suat, ab-
solvete potest. Nam & hi de delictis puniuntur vbi inue-
niuntur, sicut etiam a peccatis a Sacerdotibus absoluntur
apud quos reperiantur, vt docent Caie. in Summa, ver-
bo absolutio penitentialis, vers. libertas, A. milla eod. nu.
17. Vgolin. vbi supra, §. 1. n. 7. Quid idem de exilibus di-
cendum est, nisi alicubi domicilium con titutum haberet
aut alicubi relegati essent, nam tunc ab Episcopo loci ab-
solvuntur, quando quidem, & hi do nicilium ibi habere di-
cuntur, quamvis necessarium, Eodem que modo subditio
ratione delicti Episcopus loci absoluit.

4. *Ceterum* difficultas esse potest de illis, qui incidunt in ex-
communicationem iuris non referuata, & aliquosam
proficiscentes studij, aut alterius negotij gratia, diu ibi co-
morantur, absque eo quod domicilium transferant, An
Episcopus loci eos absolvere valeat? Et supposito hoc vno
quod nec per ceterum annorum commorationem eo in lo-
co, domicilium transiisse censentur, Paporum in ca. Ex-
communicatis, nu. 7. de offic. legat. ait, hanc ab Episcopo
loci absolui non posse, quod etiam docet ibi in §. 3. nu. 1.
14. In hoc tamen casu mihi placet doctrina Vgolin. l. de
censur. Eccles. Tab. 1. cap. 10. §. 1. nu. 6. vbi tria docet; Pri-
mum est, Quod si sic excommunicatus aliquo proficiscer-
tur statim inde reuertitur, ab Episcopo loci ad potest ab-
solui, & sic intelligitur d. c. excommunicatis, loquitur enim
de eo, qui in prouinciam aliam proficiscitur ad legatum
vt absolueretur ab excommunicatione ob Clerici peccati-
onem, & Gregorius IX. ait, talem Legatum extra pro-
uinciam sibi commissum absolueri non posse. Secundum
est, si Episcopus vetuit ne absolueretur, tunc certum est ab-
solui ibi non posse. Vide in his duobus casibus vera erit
Panorm. & Imole sententia, Tertium est, si ibi diu com-
moretur, siue cum licentia Episcopi proprii profectus sit,
siue non, ab Episcopo loci absolui potest sic Rich. 4. d. 18.
art. 9. q. 5. Summa A. thess. par. 2. lib. 7. tit. 1. q. 5. verisimile
est etiam Episcopo a Statuto Papae in hoc casu interroga-
tum id concessurum fuisse, arg. c. ex literis, de contit. &
ita praxi & vlti obseruatum esse docet, quam etiam sen-
tentiam amplectus est Henriquez lib. 13. de excom. nu.
c. 27. §. 6.

5. *Et hoc* que in hac propositione dicimus, non solum in
excommunicatione iuris, sed etiam in excommunicatione
nata per hominis, & in licis sententiam, procedit, que
generalis est; Cum enim generalis sit, equipollet Canoni,
& Statuto, vt notat Couar. in c. alma mater, par. 1. §. 12. n.
4. vers. Secundo, de sent. excom. nu. lib. 6. citans ad hoc c.
A nobis, 1. de sent. excom. 10. & Panorm. in c. graue, nu.
13. de prebend. & in d. in v. graue, colum. 4. de prebend.
Henriquez lib. 13. c. 35 §. 2. & hoc etiam si sententia per
Papam lata, sicut ergo a Statuto Papae, ita etiam a genera-
li sententia Papae non referuata, proprius prelati absol-
uere poterit, quicquid nonnulli quos ibi recenset Cou. co-
trarium dicant, vt Richard. 4. d. 18. art. 9. q. 5. Summa A. the-
ss. par. 2. lib. 7. tit. 1. q. 5. Caie. verb. absolutio ab excom.
Sum. confess. lib. 3. tit. 3. q. 86. & fayer gl. in c. frequen-
tibus, in verbo, confirmantes, de institut. qui tamen textus
id non probat, textus enim ille solum loquitur, quia ad ac-
cedit confirmatio Papae ad sententiam specialem homi-
nis, tunc enim probabile est, Episcopum absolueri non
posse, nec alium praterquam is qui sententiam tulit.

6. *Propositio secunda:* Legislatores, qui legem aut Statutum
tulit, & superior, & successores eius ab excommunicatione
iuris absolueri potest; Id quod communis DD. docet opi-
nio, & hoc siue extraneus sit iuratum offensens, in excom-
municationem incidat, par enim ligandi, & solvendi pote-
stas est, arg. c. verbum, de penit. d. 1. siue quis ex territorio
offendens, & excommunicationem incurrit, domicilium
transfert, antequam absoluitur, arg. c. Proposuit, de fo-
ro comper.

7. *Propositio tertia:* Episcopo in actu, & vacante Sede Ca-
pitulum ab ea excommunicatione iuris absol-

uere potest, a qua poterat Episcopus, arg. c. vnic. & ibi glo.
de maior. & obed. lib. 6. Angelica, verbo absolutio, 2. §. 6.
Syluester, verbo absolutio 1. numer. 4. & verbo absolutio
2. numero 6. questio. 5. Tabiena, verbo absolutio 2. num.
17. §. Q. veritur duodecimo. Henriquez lib. 13. de excom.
c. 27. §. 3. Vgolin. de censur. Eccles. Tab. 1. cap. 10. §. 2. Nau.
in Min. ca. 27. num. 39. Quid enim sunt Iurisdictionis, &
que ad Episcopum iure communi pertinent, ad Capitu-
lum iure communi mortuo Episcopo transferuntur, ex In-
noc. in cap. ad abolendam, de heret. & in c. His que, de
maior. & obed. in antiq. & fact. c. Si Episcopus, & ibi glo.
in verbo, sed Capitulum, de supplen. neglig. prelat. lib. 6. vn-
de, sicut Episcopus non solum ab excommunicatione per
statutum diecesanum lata, sed etiam si lata esset per statu-
rum alterius Episcopi, aut Papae, aut alicuius alterius sui
inferioris, vt habetur in c. cum ab Ecclesiarum, de offi. or-
din. absolueri potest, ita etiam ab eadem Capitulum ab-
soluet; quod non solum procedit de Capitulo Ecclesie Ca-
thedralis, sed etiam inferiorum Ecclesiarum; poterit enim
absolueri ab omni ea excommunicatione a qua suus an-
tistes, & prelati absolueri poterat, arg. d. c. His que, &
expresse tradunt Gemin. in cap. vnic. & ibi Fran. de mai-
or. & obed. lib. 6. & Vgolin. vbi supra, Quae omnia intelli-
guntur quando excommunicationis absolutio nulli refer-
uata sit; tunc enim absolueri potest Capitulum ab ea; se-
cus vbi referuata fuit, tunc enim sicut nec Episcopus absol-
uere poterit, ita nec Capitulum absolueri poterit, arg. l. Ne-
mo plus iuris, ff. de reg. iur. sicut nec absoluet, vbi id Papa
aut expresse, arg. c. graue nimis, de preben. aut tacite, quia
scilicet visitatorem dedit) Capitulo prohibuisset, arg. cap.
is cui, de elect. lib. 6. sicut nec absoluet, vbi ab Archiepisco-
po propter negligentiam aut malitiam Capituli administra-
tor semel datus esset, arg. cap. fin. de suppl. neglig. prelat. lib.
6. & glof. in c. vnic. in verbo is ad quem, de maior. & obe-
lib. 6. & nuper tradidit Concil. Trid. sess. 24. c. 16. de refer.
Immo vero ex noua dicti Concilii Tridentini Constitu-
tione, vbi supra, Vicarius dari debet a Capitulo Sede va-
cante, qui ab excommunicationibus iuris absoluet, & alia,
que Iurisdictionis sunt, exerceat; cuius Vicarij potestas
non impediatur, aut suspensa erit, etiam si Capituli Iuris-
dictio, aliqua de causa impedita fortassis fuerit; quando-
quidem Vicarius auctoritatem suam non a Capitulo, sed
a Concilio accipit, Papa vero defuncto, Collegium Cardinalium,
siue magna & urgente causa, in ijs que Iurisdic-
tionis sunt, se nec miscere debet, nec potest, vt pluribus
tradit Hieron. Albanus Cardinalis, lib. de Cardin. q. 40.
arg. Cle. Ne Romani, sicutum, de elect. vnde sicut Sede
vacante, non nisi ob maximam causam excommunicare,
arg. c. si quis pecunia, dist. 79. ita nec absolueri ab excom-
municatione potest.

9. *Propositio Quarta;* Legati Sedis Apostolicae ab excom-
municatione iuris subiectos sibi absolueri possunt; Quod
procedit, siue fiat Legati a latere, vt sunt ij Cardinales,
qui a latere Papae assistunt, & ad Respublicas regendas
mittuntur; siue sint Legati Missi tanquam Prouinciarum
Praesides; siue sint Legati nati, vt sunt ij, qui statim ac di-
gnitatem adepti sunt, vt Archiepiscopatum, vna legatio-
nem consequuntur, vt Cantuariensis, & Eboracensis in
Anglia, c. 1. & ibi Panor. de off. leg. gl. in c. dilectus, in ver-
bo in concisione, in fine, lib. eod. & tit. eod. & gl. in ca. 1.
in verb. Ecclesiarum, de offi. leg. li. 6. Rhemensis in Fran-
cia, & in Italia Archiepiscopus Pisanus ex addit. ad Pan.
in cap. 1. de offi. leg. li. 6. Habent enim isti Episco-
palem iurisdictionem, & cum quouis Antistite suae Pro-
uinciae concurrunt, vt de Legato a latere expresse docet
Pan. in c. 1. nu. 7. & in ca. Quid translationem, num. 9. de
offi. leg. & ibi Innoc. & Gundisal. a Villadieg. in tract.
de Legat. q. 13. & de alijs Legatis id colligi potest, ex c. ex
com. in incertis, de offi. Legit. vbi habetur, Legatos istos
absolueri potest: suos subditos ab excommunicatione ob
Clerici peccati in incursu, & prouide multo magis
ab alijs absolueri possunt, quatenus absolutio nulli refer-
uata est.

10. *Illud* vero obseruandum est, quod nullus horum Lega-
torum absolueri potest ab excommunicatione, cuius ab-
solutio

ſolatio Papæ reſeruata eſt, niſi in abſolutione excommuni-
cationis ob Clerici percuſſionem: Cum enim regula ge-
neralis ſit, vt nullus abſoluat ab excommunicatione, quæ
legiſlator ſibi reſeruauit, arg. c. Nuper, § in ſecundo verò
caſu, de ſenten. excomm. & ſolum exceptio ſit, aut Lega-
ro a latere, quod abſoluat ab excommunicatione ob Cle-
rici percuſſionem, c. tua, de ſenten. excomm. & c. Quod
translationem, & ca. excommunicatis, & ibi Panor. nu.
4. id quod etiam de alijs Legatis habetur in d. ca. excom-
municatis, de offic. legat. ab alijs excommunicationibus
Papæ reſeruatis non abſoluatur, conſeſſio enim in vno caſu
facta ad alium non extenditur, etiam ſi maior ratio ſit,
argum. cap. in argumentum, de reg. iur. li. 6. vnde nec ab-
ſoluent incendiarios publicatos, ex Panor. in d. ca. Tida. S.
Anton. 3. par. tit. 24. c. 11. Tabiena, verbo excomm. 5. ca.
ſu 7. Et idem dicendum eſt de excommunicatione iuris
reſeruata per ſtatuta aliorum inferiorum, eſt enim omni-
bus Ordinarijs ſuperior ſit Legatus a latere, quia tamen
eorum iurisdictionem impedire nõ poſſet, nec excommu-
nicatos inferiorum, vbi abſolutionem ſibi reſeruauit, ab-
ſoluere valet.

11 *Propoſitio quinta:* Delegatus excommunicatus a iure
abſoluere poteſt, ſi ab eius iuris latore delegatus ſit, arg. c.
Nuper, § in ſecundo, de ſenten. excomm. Si enim Epi-
ſcopi & Legati excommunicati a iure abſoluere valent,
eo quòd cum legiſlator eius abſolutionem ſibi non reſer-
uauerit, tacite alijs abſolendi facultatem conſeſſiſſe cen-
ſetur; multo magis id præcedit, vbi delegatus ſit iſtis Le-
giſlatoris. Quod idẽ de delegato a ſuperiore, aut ſuperiore
iſtius legiſtatoris ſciendum eſt. Eodem modo delegatus
ab alijs, quibus ex officio excommunicatos a iure abſolue-
re competit, abſoluere poteſt. Illi autem ſciuntur ex offi-
cio abſoluere poſſe, quiſd officij gerunt, quod qui habet,
abſoluere poſſunt. Vnde Epifcopus, & qui a principe nem-
pe a Pontifice iurisdictionem habet delegatam, vt legatus
cum ſtatim a ea officia conſecuti ſint, abſolendi facul-
tatem habeant, aut qui a Principe habet priuilegium per-
petuum ratione dignitatis aut officij, vt ſunt quidam Ab-
bates ſeculares, eam alteri delegare poſſunt. Sic etiam de-
legatus ad vniuerſitatem cauſarum cum vi coactiua &
iurisdictione in vtroque foro, vt Vicarius Epifcopi, Gene-
ralis, Provincialis, & Prelatus immediatus Monafterij, vel
Collegij, quamuis iam nunc temporaliter eligatur ad an-
num, vel triennium, vel quinquennium, & qui in abſentia
Prelati gerit vicem eius, vt patet ex communi praxi om-
nium, & viſitator religionis eam alteri delegare poteſt,
Qui verò delegatam tantum poteſtatem habent, pro ſo-
ro conſcientie, vt ſunt confeſſarij expoſiti, etiam Regula-
res, vel electi per ſubileum, aut per Bullam cruciatæ, eam
alteri delegare non poſſunt; vnde, ſi Abbas, v. g. qui Petrum
Monachum excommunicauit, eius abſolendi facultate
alicui Monacho confeſſario cõcedat, facultatem hanc con-
feſſarius ille delegare alteri nequit, vt manifeſte colligitur
ex cap. ſi. §. ſi. de offic. deleg. & ibi Panor. num. 4. in ſi-
ne. & Felin. num. 8. & ibi gloſ. in verbo commiſſum, An-
gelica, verbo conſeſſio. 3. nu. 26. Henriquez li. 3. de penit.
c. 7. §. 4. & §. 6. & lib. 13. de excomm. cap. 27. §. 5. Vgolus
de cenſur. Eccleſ. Tab. 1. cap. 4. §. 4. nu. 4. Et ratio eſt, quia
facultas delegandi ad iurisdictionem pertinet, arg. l. Im-
perium. in ſine. ff. de iurisd. omnium iudic. At verò huius-
modi confeſſarij communiter conceduntur tantum nudum
miniſterium exequendum; hoc eſt, nuda abſolendi pote-
ſtas: & conſequenter cum ipſi iurisdictione careant, vt di-
citur in d. c. ſi. §. ſi. de offic. deleg. eam facultatem alteri
delegare non poſſunt, vt latius probat Burg. de irreg. & di-
ſpen. par. 6. cap. de deleg. abſol. nu. 4. Cum igitur conſtet
iurisdictionem neceſſariam eſſe vt quis alteri abſolendi
facultatem delegare poſſit, que iurisdictione ad huiusmodi
confeſſarios nequaquam translata eſt ſed nudum tantum
miniſterium, meritò nec alteri ab eiſdem facultas hæc de-
legari poterit.

12 *Difficultas* autem non parua eſt inter auctores, An Sa-
cerdos parochialis, ſeu curam animarum habens extra-
motis articulum, abſoluere poſſit ab excommunicatione
maiori lata a iure, cuius abſolutio nemini ſit reſeruata. In

qua quæſtione hæc ſunt DD. ſententia:

Prima eſt aſſerentium, Sacerdotem parochialem ſub-
ditos ſuos a quacunque iuris excommunicatione maiori
ſibi reſeruata abſoluere poſſe; ſine hæc a Synodo, aut Conſi-
tutione alicuius inferioris, ſive Epifcopi, aut Summi Pon-
tificis ſtatuto lata fuerit. Sic Innocen. in c. Nuper, num. 6. de
Hoſtienſis ibi, de ſenten. excomm. S. Thom. in addit. 3.
par. quæſt. 24. artic. 1. S. Bon. 4. diſtinct. 18. in vlt. part. diſt.
quæſt. 6. num. 84. Thom. de Argent. 4. diſt. 29. quæſt. vlt. ca.
art. 4. fauet Ioan. Bachon. 4. diſt. 17. quæſt. 2. art. 1. Gabr. 4.
diſt. 18. quæſt. 3. art. 3. dub. 6. Summa Confeſſ. libr. 3. tit. 33.
quæſt. 85. Ioan. Maior. 4. diſt. 18. quæſt. 2. dub. 3. Mattin.
Ledem. 2. 4. quæſt. 26. art. 1. Sotus 4. diſtinct. 22. q. 2. art. 3.
Concluſ. 3. Angelica, verbo abſolutio, 1. nu. 2. vbi ait hæc
opinionem de ſubſtitute iuris eſſe veriorẽ, & pro ea citat
Monald. in Summa, tit. excommunicatio, & Ioan. de
Saxonia, in Summa, tit. abſolutio. Sylueſt. verbo abſolutio
1. num. 4. Armilla, verbo abſolutio nu. 36. & in verbo, ca-
ſus, num. 5. Nauar. in Man. cap. 27. num. 39. verſ. Quarta.
& hanc communem opinionem eſſe teſtatur Couar. in c.
alma mater, quæuis ipſe eam non ſequatur, & Henriquez
lib. 13. de excomm. cap. 28. §. 5. & cap. 35. §. 2. Ratio ho-
rum eſt, quia excommunicatio a iure inſiſtitur ob pecca-
tum mortale; vnde qui a peccato abſoluere poteſt, etiam
ab excommunicatione inſerta abſoluere; Cum igitur Sa-
cerdos parochialis ſubditos ſuos a peccato abſoluere poſ-
ſit, etiam ab excommunicatione eoſdem abſoluere.

Secunda verò ſententia eorum eſt, qui negant Sacerdo-
tem parochialem abſoluere poſſe. Sic glo. in cap. Si Epifco-
pus in verbo, reſeruantur, de poſuit. & remiſſ. lib. 6. & fact.
Clem. 1. de priuileg. in princip. vbi id de religioſis habetur
cum tamen religioſi minorem quoad hoc, quam Sacerdo-
tes parochiales, iurisdictionem habere non preſentant; Fa-
cit etiam Extran. 1. §. obſequent, eod. tit. de priuileg. Panor.
in cap. 2. num. 3. & in cap. Nuper, nu. 6. de ſenten. excomm.
Feder. de Sen. conf. 14. numer. 4. & Pajud. 4. diſtinct. 18. q.
5. art. 1. dubius eſt; & tandem ait ſolum Epifcopum abſolue-
re poſſe a ſententia lata per Statutum Legati, aut Concilij
Provincialis, quando non eſt alicui reſeruata; A ſententia
verò lata per Statutum Epifcopi Synodalis, vel Archie-
piſcopi, niſi ſit reſeruata, videtur quod quilibet proprius
Sacerdos poſſit abſoluere, quia videtur inferioribus con-
cedere, quando ſibi non ceſſinet. Duran. 4. d. 18. q. 4. num.
7. expreſſe docet ſolum Epifcopum, & non autem alium in-
feriorem, abſoluere poſſe ſubditos ſuos ab excommunica-
tione maiori lata a iure nulli reſeruata; ad idque contra-
riam opinionem, quæ hæc facultatem parochio cõcedit,
nec veram eſſe, nec aliquo iure, vel probabili ratione ſuſ-
citi. Et idem Duran. vbi ſupra, num. 8. refert, quod Domi-
nus, Bitterenſis in opere, quod fecit de ſent. excommuni-
cationis, & interdichi, & Dominus Ebruedunenſis, & Domi-
nus Richardus de Senis tunc Vicecancellarius Curie Ro-
mæ, in compilatione ſexti libri Decretalium, ſimul exi-
ſtentes coram Bonifacio Papa VIII. & conferentes de hæc
materia, conſenſerunt omnes, & Dominus Papa cum eis,
quod inferior Epifcopo ab aliqua ſententia maioris exco-
municationis lata a iure abſoluere non poſſit. idem docet
Richard. 4. diſtinct. 18. art. 9. quæſt. 1. in ſine. Summa Alten-
ſis, par. 2. libr. 7. tit. 13. artic. 1. quæſt. 1. Summa Piſanella,
verbo abſolutio 1. Tabiena, verbo abſolutio, ſecundo. §.
Quæritur ſecundo, & in verbo, Diſpenſatio, §. Decimo
quinto, numer. 16. verſ. Tertio Notandum Couar. in cap.
alma mater, par. 1. §. 12. num. 5. ver. Tertio hæc regulas de
ſenten. excomm. libr. 6. qui etiam pro hæc ſententia re-
fert Felin. in cap. paſtoralis, §. præterea. colum. 3. Inola, in
cap. ab excommunicato, col. 5. de Reſcript. & Felin. in ca.
2. & in cap. Nuper, de ſenten. excomm. & Henric. Bot-
treum tract. de Synodo, 3. par. art. 5. & hanc etiam ſenten-
tiam ſecutus eſt Caiet. in verbo abſolutio ab excommuni-
catione, & horum ratio eſt; Quia pari iure cenſetur ex-
communicatio, & abſolutio, arg. c. verbum, de penit. diſt.
1. cum ergo abſolutio excommunicationis ad iurisdictionem
fori exterioris & contentioſi pertineat, quam Sacerdos
curam animarum habens exercere nequeat, cum ea
omniñõ careat, ab ea abſoluere non poterit.

14. *Has DD. opiniones inter se dissentientes nec male nec in eadem hinc modo commode conciliari posse, Vgol. de censur. Eccles. Tab. 1. capit. 10. §. 5. numero tertio in fine tradit, ut prior opinio vera sit si de iure delegato loquatur, id est, si absolventi facultas ei delegatur: Nam & ab homine delegari potest illis facultas absolventi, prout sæpe Episcopi absolutionis huiusmodi potestatem parochis tribuunt; & Papa etiam omnibus ad Sacramentum Penitentiae ministrandum admittit, eandem facultatem concedit, respectu ad eos habito, qui in aliquam societatem, verbi gratia aut Sanctissimi Corporis Christi, aut Beate Virginis Mariæ adscripti sunt: Et etiam ipsomet iure communi eadem facultas parochis permittitur, ut in d. cap. Nuper, §. in Secundo et tō casu, de sentent. excommuni. ubi absolutus dicitur, Episcopum, aut proprium parochum absolvente posse ab excommunicatione, quam Canonis conditor sibi non reservavit & Henricus lib. 13. de excommuni. cap. 28. §. 5. & cap. 35. §. 2. Ratio est: quia sibi non reservando, alijs facultatem relaxando ipso concessisse videtur; quæ sane ratio tam in maiori, quam in minori excommunicatione locum habet: Sicut igitur parochus ex iuris permissione ab excommunicatione minoris, ita etiam a maiori iuris excommunicatione absolvet, arg. l. illud, ff. ad l. Aquil. & cap. cum dilectis, de consuet. vtil. vel inuul. ex delegata proinde iuris facultate parochus subditos suos a minori, & maiori excommunicatione a iure lata a bso uet, ubi legislator absolutionem sibi non reservavit. Econtrario autem secunda opinio vera erit, si vel de iure ordinario, & proprio ipsius parochi loquamur, vel etiam de consuetudine: Et tunc cum par potestas ligandi, & solvendi, argum. e. verbum de pœnit. d. 1. & tam ad excommunicationem tollendam, quam ad eam ferendam contentiosi fori iurisdictione postuletur, qua Sacerdos parochialis omnino caret: utique proprio & ordinario iure, ab excommunicatione maiori iuris, cuius absolutio nulli reservatur, absolute non poterit.*

14. *Adde, quod hodie iure alio, consuetudine scilicet, quæ vim legis habet, receptum est, ut parochi ab huiusmodi excommunicatione non absoluant, quæ consuetudo confirmata est per Extrau. 1. §. obseruent ergo, versic. Modo eodem excommunicatos, de privileg. ubi excommunicationis absolutionem Episcopo reservatam esse traditur, unde dispositio, & permissio antiqua iuris dicit, cap. Nuper, quoad maiorem excommunicationem, contraria communi consuetudine & approbata, censetur esse abrogata. Quæ de causa Couar. ubi supra, §. 12. num. 5. affirmavit, secundam hanc opinionem communi praxi, usu, & experientia receptam esse, quamvis in rigore disputationis opinio prior defendi possit. Et de absolutione iuris hætenus.*

De Absolutione a Sententia hominis. Cap. XX.

S Y M M A R I U M.

- 1 Excommunicatum ab homine is absolvente potest, qui sententiam excommunicationis tulit.
- 2 Index ordinarius a se excommunicatum semper absolvente potest, cum semper iurisdictionem habeat.
- 3 Index ordinarius excommunicatum a se absolvente potest, etiam si sic excommunicatus appellasset.
- 4 Index ordinarius a se excommunicatum absolvente potest, etiam si sic excommunicatus domicilium suum in alterius diocesim transfulerit.
- 5 Excommunicatus etiam si mortuus sit, a suo iudice ordinario absolvi potest.
- 6 Excommunicatus, etiam si ingrediatur religionem, ante professionem, a solo ordinario excommunicante, & non a prelatore religionis absoluitur.
- 7 Delegati, & subdelegati a se excommunicatos solum ab-

- soluere possunt.
- 8 Excommunicator a se excommunicatum absolvente nequit, ubi superior eius id sibi prohibuerit.
 - 9 Delegatus Papa, qui aliquem excommunicavit, eo quod sententia sue obedire noluit, post annum elapsum, sic excommunicatum absolvente non potest.
 - 10 Ordinarius, qui incendiarium excommunicavit, & illum excommunicatum publicavit, cum amplius absolvente nequit, sed solus Papa.
 - 11 Excommunicator a se excommunicatum absolvente non potest, si ipsemet postea iurisdictione priuatur.
 - 12 Excommunicans a se excommunicatum non absolvet, quando sententiam illam Papa ex certa scientia confirmavit.
 - 13 Excommunicatum a se non absolvet is, cui tantum simplex executio excommunicandi sine causa cognitione committitur.
 - 14 Superior eius, qui excommunicationem tulit, ab ea absolvente potest.
 - 15 Superior, in presenti materia, quis dicendus.
 - 16 Episcopus ab Archidiacono excommunicatum absolvente potest.
 - 17 Archiepiscopus ab Episcopis suis Suffraganeis, aut eorum Vicariis excommunicatos, quando absolvente valeat.
 - 18 Patriarcha excommunicatum ab Archiepiscopo non potest absolvente, sicut nec Legatus a latere.
 - 19 Successor in onere, & dignitate illius, qui excommunicationem tulit, ab ea absolvente valet.
 - 20 Papa mortuo, Sede vacante Collegium Cardinalium absoluit, quos Papa absolvente potuit.
 - 21 Appellationis iudex ab excommunicatione ab eo lata, a quo appellatur, absolvente valet.
 - 22 Papa, cum sit omnium iudex ordinarius, ad ipsum, alijs intermissis, semper appellari potest.
 - 23 Index appellationis in absolvente ab excommunicatione quam observare debeat.
 - 24 Delegatus cum causa cognitione, quando excommunicatum a delegante absolvente valeat.
 - 25 Delegatus a lege ab excommunicatione, ab homine lata quibus in casibus absolvente possit.
 - 26 Sacerdos omnes in articulo mortis, etiam ab excommunicatione Papa reservata absolvente poterit.
 - 27 Articulo mortis urgente, si sit copia eius, ad quem de iure pertinet absolutio, is solus, & non quilibet Sacerdos absolvet.
 - 28 Articulus mortis quis dicendus sit.
 - 29 Excommunicatus denunciatus a Papa, vel ab alio Ordinario, a confessario virtute confessionalis, seu Iubilæi, quo confertur potestas absolventi a peccatis, & censuris Sedi Apostolicæ reservatis, & etiam in Bulla Cene contentis, absolvi potest.
 - 30 Confessarius virtute Iubilæi absolvens, quam observare teneatur.
 - 31 Absolutio a confessario virtute Iubilæi data, in solo foro interiori, non autem in exteriori, prodest.
 - 32 Absolutio ab excommunicatione, in solo foro interiori, quare introducta sit.
 - 33 Confessarius virtute Iubilæi excommunicatum absolvente non debet sine prævia satisfactione, quando offensa est manifesta.
 - 34 Offensa, vel contumacia, quare in foro exteriori aliquando dubia censetur.
 - 35 Confessarius Sacerdoti habenti facultatem absolventi a reservatis, si oblitus sit alicuius peccati reservati, an absolutus censeri debeat.